

Şevval ayı orucu

İstanbul'dan bayan okuyucumuz, "1- Yıl orucu ne demektir? Ramazan ayından sonra Şevval ayında altı gün oruç tutan kişi, aynı zamanda varsa oruç borcuna da niyet edebilir mi? Şevval orucunu peş peşe mi tutmamız gerekir? 2- Nafile oruç kasten bozulsa kefareti mi, yoksa kaza mı gerekir? 3- Unutularak yemek ve içmekle nafile oruç bozulur mu?"

Malûm, Ramazan ayından yeni çıktık ve Şevval ayına girdik.

Oruç ibadetine doyum olmuyor. Çünkü Bediüzzaman'ın da ifadesiyle oruç "çok cihetlerle hakikî vazife-i insaniye olan şükrün anahtarı hükmündedir." 1 Bununla beraber hiç şüphesiz, bütün yıl oruçlu olmak gibi bir yıl orucu kavramı İslâmiyet'te yoktur. Ancak Allah'ın şefkat ve merhameti gereği, bir yıllık oruç sevabı kazandıran oruç kavramı vardır. Buhari ve Müslim'de Abdullah b. Amr b. El-As'dan (ra) bir hadis rivayet edilir.

Abdullah b. Amr b. El-As (ra) anlatıyor: "Bir gün, 'And olsun ki ömrüm boyunca bütün gündüzleri oruçlu geçireceğim, bütün geceleri de ibadete kalkacağım!' demiştim. Allah'ın Resulü (asm) bundan haberdar edilmiş. Bana dedi ki:

"Bu sözü sen mi söyledin?" Ben de:

"Evet, ey Allah'ın Resulü, anam babam sana feda olsun; o sözü ben söyledim" dedim.

Resul-i Ekrem (asm) buyurdu ki:

"Buna güç yetiremezsin! Bazı günler oruç tut, bazı günler ye! Geceleri hem uyu, hem de teheccüde kalk! Şüphesiz cesedinin senin üzerinde bir hakkı vardır. Gözlerinin senin üzerinde bir hakkı vardır. Zevcenin senin üzerinde bir hakkı vardır. Misafirlerinin senin üzerinde bir hakkı vardır. Her ayda üç gün oruç tutman sana yeter! Zira senin her iyiliğine on misli sevap vardır. (Üç gün oruç sevapta otuz gün oruca denktir.) Dolayısıyla her ay üç gün oruç tuttuğun takdirde senin için yıl orucu

gibi olur.”

Ben: “Ya Resulallah; daha fazlasına gücüm yeter!” deyince, Allah’ın Resulü (asm):

“Öyleyse Hz. Davud’un (as) orucunu tut; üzerine arttırma! Davud Orucu, oruçların en mutedili ve en faziletlisidir” buyurdu. Ben:

“Hz. Davud’un orucu nasıldır?” diye sordum. Sevgili Peygamberimiz (asm):

“Yılın yarısının oruçlu olmasıdır. Bir gün oruç tutar, bir gün yersin” buyurdu.

Ben: “Bundan fazlasına da güç yetirebilirim!” dedim. Allah Resulü (asm):

“Oruçta bundan faziletlisi yoktur” buyurdu. Keşke, Resulullah’ın (asm) tavsiye ettiği, ayda üç günlük orucu tercih etmiş olsaydım! Resulullah’ın (asm) ruhsatının kıymetini yaşlanınca anladım!” 2

Görüldüğü gibi Sevgili Peygamberimiz (asm) ibadette itidali tavsiye etmiştir. İbadetlerimize en az bire on sevap verildiğini nazara aldığımızda, Cenâb-ı Hakk’ın ibadet mükellefiyetimizi hiç olmazsa on kat hafifletirerek, lütuf ve ihsanıyla aynı sevabı verdiğini kolaylıkla görebiliriz.

Lütuf ve rahmet yönüyle Şevval ayı orucunda da aynı sevap ve fazilet vardır. Resulullah (asm) buyurdu ki: “Her kim Ramazan ayında oruç tutar da sonra buna Şevval ayından altı gün ilâve ederse, bütün yılı oruçlu geçirmiş gibi olur.”

Bire on sevap verilerek, otuz altı günlük orucun, bir yıllık oruç gibi muâmele görmesi Allah’ın büyük bir lütfudur. Büyük bir sevap sağanağının içinde bulunuyoruz. Kaçırmamalıyız.

Şevval ayı orucunu ayrı ayrı günlerde tutabileceğimiz gibi, peş peşe tutmamız da mümkündür. En iyisi haftada iki gün olmak sûretiyle bunu üç haftaya yaymaktır. Pazartesi ve Perşembe günlerine denk getirilirse aynı oruçta çift sünnet işlenmiş olur. Neticede bu ayda altı gün oruç tutmak sünnettir. Kaza, adak veya benzeri oruçları bu ayda tutmaya niyetlenen bir kimse, Şevval ayı orucunun feyiz, bereket ve faziletinden de istifade eder. Ancak yıl orucu sevabı kazanmak için Şevval ayında ayrıca altı gün daha nafil oruç tutar.

Nafil olarak tutulan bir oruç, bilerek bozulursa kefaret gerekmez; sadece kaza gerekir. Ve kazası vacip olur. Yani, sünnet olarak tuttuğumuz orucu bozduğumuz takdirde, aynı orucu tutmak bu defa üzerimize vacip olur. Bu orucun kazasının vacip oluşunda, kişinin isteğiyle bozmasıyla isteği dışında bozması arasında fark yoktur.

Unutarak yiyip içmekle oruç bozulmaz. Nafile oruç da olsa hüküm böyledir. Ancak unutarak yiyip içtikten sonra orucum bozuldu zannıyla yemeye veya içmeye devam ederse, o zaman orucunu bozmuş olur. Ve kazasını üzerine vacip yapmış olur.

Dipnotlar:

1- Mektubat, s. 388.

2- Sahih-i Buhari Tec. Ter.,C.6/S.299.